

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni dašek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo
Ljubljana, Knaflcova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — Jesenice, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošti ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PRED DALEKOSEŽNIMI ODLOČITVAMI V RUMUNJI

Odločilna posvetovanja med kraljem, vlado in bivšim zunanjim ministrom Titulescom — Maniuvla vlada bo še ta teden podala ostavko — Koncentracija ali diktatura?

Bukarešta, 11. avgusta. Resno nasprotje je nastalo med kraljem Karolom in ministrskim predsednikom Maniuom v vprašanju kraljevega kronanja. Maniu stoji na stališču, da se mora pred kronanjem doseči od kraljice Helene pristane na razveljavo razporeke, česar kralj dosedaj še ni mogel doseči. Kralj Karol je pa mnenja, da se službeni dogodki, kar je brez dvoma tudi akt kronanja, ne bi smeli zavlačevati zaradi osebnih vprašanj. Londonski poslanik Titulescu, ki se mudi v Bukarešto, je poskušal posredovati v tej zadevi, to-

da dosedaj se mu ni posrečilo, da bi vprašanje zadovoljivo uredil. Novi zapletljaji so nastali, ker je Maniu izjavil, da noče predsedovati svečanostim, ako bi se kronanje vršilo brez kraljice Helene. Računa se, da bo Maniu zaradi tega konflikta podal ostavko.

V zvezi s tem se potrjujejo vesti, da bo v Rumuniji proglašena diktatura. Londonski poslanik Titulescu, ki ga je kralj pozval v Bukarešto, da posreduje v raznih spornih vprašanjih, skuša najti drug izhod. Po celodnevni posvetovanjih, ki so se vršila v soboto in včeraj

v Sinaji med kraljem Karolom, člani vlade in Titulescom, pa doslej še ni prišlo do nikakega sporazuma. V poučenih političnih krogih pričakujejo zaradi tega vsak hip ostavko Maniove vlade in proglasitev diktature. Ni pa izključeno, da bo Titulescu sam poskusil sestaviti koncentracijsko vlado, v kateri bi bile zastopane vse stranke, kar bi tudi najbolj odgovarjalo želji kralja Karola. Vsekakor bo še tekom tega tedna padla odločitev, ki jo pričakujejo v vseh političnih krogih z največjo napetostjo.

Ameriška „prohibicijska“ senzacija

Največji pobornik prohibicije, poslanec Herrick razkrinkan kot tihotapec alkohola. — Po shodih je grmel zoper tihotapce, doma pa je imel celo tovarno spirita.

Newyork, 11. avgusta. Veliko senzacijo je vzbudila aretacija bivšega ameriškega poslancea Herricka, ki je bil v soboto aretiran v Baltimoru. Herrick je bil znan kot finančni pobornik prohibicije ter je vehementno ob vsaki priliki pobijal alkoholizem in zlasti grmel proti tihotapcem alkoholnih pijač, zahtevajoč za nje kar najstrožje kazni. Tem večjo senzacijo je zaradi tega po vsej ameriški javnosti vzbudila vest, da je bil Herrick sam aretiran

zaradi tihotapstva alkohola. Policija je izvedela, da se Herrick skrival je delj časa bavi s tihotapstvom alkohola in da so njegovi grmeči govori za prohibicijo samo krinka, ki naj ga ščiti pred zasledovanjem policije. Ko je policija nenadoma izvršila v njegovi vili hišno preiskavo, je našla v kleti celo tovarno za pridelovanje spirita in ogromno zalogo alkoholnih pijač. Pri aretaciji je Herrick priznal, da je zaslužil na ta način težke milijone.

Vojna v Indiji

Afridska plemena so napadla Pešavar, ki je obkoljen od vseh strani — Velike izgube Angležev

— London, 11. avgusta. Hudi boji, katerih se je udeleževala angleška kavalerija, artilerija, oklopni avtomobili in zračno vojno brodoge, so se vršili v bližini mestnega obzidja pri Pešavaru, ki tvori ključ do Indije na severno-zapadni meji. Bojevitaf afridska plemena, ki od časa do časa podvzemajo svoje plenilne pohode, so se v največji tišini približala predmestjem ter dospela v v bližini angleških postojank. Prerezali so telefonske žice in razdrli železniški tir na več krajih tako, da tekom zadnjega dne ni mogel dospeti noben vlak v mesto iz juga. Napadalcu štejejo kakih

10.000 mož in kljub težkim izgubam, ki so jih povzročili v njih vrstah bombni napadi aeroplanov, niso popustili v napadu. Zadnja poročila, ki so dospela iz Pešavarja, pravijo, da se boji še vedno nadaljujejo. Angleške čete imajo velike izgube.

London, 11. avgusta. AA. Po najnovejših vesteh iz Pešavarja se je otenila uporniških plemen Afridov popolnoma ponesrečila. Premagana plemena so se umaknila na afganistansko ozemlje. Po nepotrjenih vesteh skuša bivši kralj Amanulah ponovno zasedati afganistanski prestol.

Nova korupcijska afera na Madžarskem

50 milijonov dinarjev, darilo lorda Rothermera, je izginilo v »patriotične« žepke madžarskih magnatov. — Razburjenje v vsej madžarski javnosti

Budimpešta, 11. avgusta. V vsej madžarski javnosti je izzvalo ogromno senzacijo in splošno razburjenje razkritje lista »Reggeli Ujsag« o novi korupcijski aferi, v katero so zapleteni najvišji legitimistični krogi. Znani angleški lord Rothermere, ki se že več let sem zavzema za revizijo mej v korist Madžarske, je daroval za razne humanitarne svrhe 5 milijonov pengő, t. j. okrog 50 milijonov dinarjev. Ta denar pa je brez sledu izginil. Nobeno v poštev prihajajoče dobrodelno društvo ni prejelo niti prebite pare. Nihče

ne ve, kam je šel denar. List zahteva v imenu vse poštene madžarske javnosti, naj visoki gospodje, ki so prejeli denar od angleškega lorda, položijo račune, da bo javnost vedela, kako se je ta ogromni znesek porabil. Senzacija je tem večja, ker je »Reggeli Ujsag« organ vojnega ministra Gömbösa, iz česar se sklepa, da ima vsa afera v gotovi meri tudi politično ozadje. Splošno vlada prepričanje, da se je porabil denar za iredentistične svrhe in da zato javnost nikoli ne bo videla računov.

Tri nove škofije v Jugoslaviji

Zagreb, 11. avgusta. V okviru evharističnega kongresa, ki se bo vršil prihodnji teden v Zagrebu, se bo vršila tudi konferenca jugoslovenskih škofov, na kateri se bo med drugim razpravljalo o novi razmejitvi škofij. Obstojata načrt, da bi se ustanovile 3 nove škofije. Dosedanje škofijske administracije za Banat, Bačko in Dalmacijo bi postale samostojne škofije. Šafovška konferenca se bo bavila tudi z vprašanjem konkordata.

Ukinitve zasebnih posredovalnic za službe

Beograd, 11. avg. p. »Službene Novine« so objavile odlok ministra socialne politike, po katerem se morajo ukiniti vse zasebne borze dela, t. j. posredovalnice za službe. Posredovalno službo med delojemalci in delodajalci prevzamejo v polnem obsegu državne borze dela s svojimi podružnicami, ki se osnujejo v vseh večjih krajih kjer jih še ni. Obstoječe zasebene posredovalnice morajo likvidirati svoje poslovanje najkasneje do 1. julija 1931. Le tam, kjer ni državnih borz dela ali njihovih podružnic, a bi se izkazala potreba po posredovalni ustanovi, se smejo z dovoljenjem banke uprave osnovati zasebne posredovalnice za službe. Namen te preureditve je, da dobi državna uprava na eni strani točno kontrolo nad delovnim trgom, na drugi strani pa, da se prepreči čisto brezumno odiranje brezposelnih, ki morajo dostikrat žrtvovati svoj zadnji prihranek posredovalnici, a ostanejo na vse zadnje kljub temu še brez službe.

Madžarski odpor proti avstrijskemu monopolu

Budimpešta, 11. avgusta. p. Vest o namestitvi avstrijske vlade, da uvede monopol na žito in mlevske proizvode, je izzvala v vseh zainteresiranih madžarskih krogih veliko presenečenje in ogorčenje. Današnji »Pesti Naplo« na uvodnem mestu ostro kritizira to namero avstrijske vlade, ki je iznenačeno dila ne samo madžarske gospodarske, marveč tudi vse madžarske oficijelne kroge, saj je v popolnem nasprotju z obstoječo trgovinsko pogodbo, sklenjeno med Avstrijo in Madžarsko. Trgovinska pogodba izrecno zabranjuje kakršenkoli monopol na žito in druge agrarne proizvode in je bil bas njen glavni namen, da zagotovi svobodno trgovino.

Žitni monopol tudi v Latviji

Riga, 11. avgusta d. Latviška vlada že daje časa proučuje načrt, kako omiliti vse bolj perečo krizo latviškega poljedelstva. Izdelala je že poseben načrt zakon o zaščiti poljedelstva, ki bo predložen parlamentu in ki predvideva tudi vpeljavo žitnega monopola.

Argentinska šolska ladja na Jadranu

Benetke, 11. avgusta. V tukajšnje pristanišče je priplula argentinska šolska ladja. Domača oblastva so sprejela oficirje in posadko argentinske ladje z velikimi častmi. Na trgu sv. Marka je bil prirejen koncert. Med koncertom so svirali tudi argentinske koračnice in narodne pesmi. Argentinci bodo posetili tudi jugoslovenske luke na Jadranu.

Newyork — največje mesto na svetu

Newyork, 11. avgusta. Dolgoletna borba med Londonom in Newyorkom za prvenstvo največjega mesta na svetu, je končala na korist velikega ameriškega pristanišča. Po zadnji uradni statistiki ima Newyork 9.857.882 prebivalcev, dočim jih ima London »samo« 7.864.130. V Newyorku se je pomnožilo prebivalstvo v zadnjih 10 letih za nad dva milijona.

Ogromen požar v Kanadi

Vancouver, 11. avgusta. AA. Ogromen požar je upepelil novozgrajeni dok kanadskih nacionalnih železnic. Škoda znaša 200.000 dolarjev. Gradbeno podjetje bi bilo moralo oddati dok železniški družbi v dveh dneh.

Madžarska propaganda

Budimpešta, 11. avgusta. »Pesti Hirlap« poroča iz New Yorka, da bosta priredila madžarska letalca Magyar in Endjesz propagandni polet po Ameriki. Na posebnem letalu z napisom »Madžarska zahteva pravico bosta krožila nekaj tednov po Ameriki, nato pa bosta krenila preko oceana na Madžarsko. Madžari upajo, da bodo na ta način opozorili ameriško javnost na madžarske zahteve in si na sportnem polju pridobili njihovo naklonjenost.

Spor za mosulski petrolej

Pariz, 11. avgusta. »Journal« piše, da se mora predno Irak lahko vstopi v Društvo narodov, rešiti vprašanje glede napeljave petrolejskega voda od Mossula do morja. Francija zahteva, da mora iti petrolejski vod preko Sirije, dočim Angleži žele, da ga napeljejo preko Transjordanije in Palestine.

Italijanske kolesarske dirke

Vizenza, 11. avgusta. AA. Pri izločilnih kolesarskih dirkah so zmagali dirkači Guerra Grandi, Battesini in Panciera. Dirkam je prisostvovalo nad 50.000 gledalcev. Zmagovalci bodo zastopali Italijo na dirkah za svetovno prvenstvo v kolesarstvu.

Zagoneten umor v okolici Pariza

Prazi, 11. avgusta. Policija stoji zopet pred veliko kriminalistično uganko. Na cesti v bližini Chatillona so našli razbit avtomobil z dvema mrtvima potnikoma, od katerih je eden še vedno trdno držal krnilo v rokah, zraven njega pa je ležala sportna puška. Moža po imenu Blanchand in Pellisot sta bila dobra prijatelja. V bližini na Seini je bilo mnogo sportnih lovcev, ki je spremljal oba moža na lov. Ta pripoveduje, da sta se oba prijatelja sprla, nakar je Blanchand pograbil puško in ustrelil na Pellisota. Ker je natr naperil orožje tudi proti njemu, je pobegnil. Lovci misli, da je Blanchand morda izvršil samomor. Seveda njegovemu pripovedovanju ne verujejo ter je proti njemu uvedena preiskava.

Ogromna sovjetska razstava

Moskva, 11. avgusta. V Minsku je bila svečano otvorjena prva poljedelska in industrijska razstava. Razstavišče obsega 75 hektarjev. Zgrajenih je 40 industrijskih paviljonov in urejenih nad 30 njiv, ki predstavljajo vzorno gospodarstvo. Razstave se je udeležilo 300 poljedelskih zajednic in 12 velikih tovarn, ki so bile zgrajene v Rusiji po revoluciji.

Unifikacija sovjetskega časopisja

Moskva, 11. avgusta. Svet ljudskih komisarjev, je sklenil unificirati izdajo časopisov, pod državnim nadzorstvom. Za predsednika državne časopisne zveze je bil imenovan Kalatov.

Inozemske delegacije v Rusiji

Moskva, 11. avgusta. V Rusiji se nahaja sedaj več odposlanstev inozemskega delavstva. Delegacija nemških delavcev se nahaja sedaj v Charkovu, skandinavska delegacija je prispela v Sebastopol. Danes pričakujejo v Leningradu prihod angleško-irske delegacije. 15. avgusta se bo vršil v Moskvi sestanek vseh delegacij.

Smrtna nesreča franc. dirkača

Pariz, 11. avgusta. Znani francoski avtomobilski dirkač Edouard se je ubil pri dirki v Douchine, ravno ko je hotel prehiteti drug voz.

„R 100“ se vrača

Montreal, 11. avgusta. Angleški zrakoplov »R 100«, ki je pred 10 dnevi prispel v Montreal, je včeraj startal k poletu po Kanadi. Poletel bo preko Ottavia, Toronta in nad niagarskimi slapovi, nakar se bo turti vrnil v Montreal. V primeru ugodnega vremena bo v sredo startal k poletu v domovino. Zaenkrat pa vremenske prognoze niso nič kaj ugodne.

Prekanjena družba madžarskih tihotapcev

Budimpešta, 11. avgusta. s. Zasliševanje tihotapcev, ki so bili včeraj aretirani v bližini češkoslovaške meje, je dovedlo do ugotovitve, da so tihotapci oškodovali madžarsko državo s tihotapstvom tekstilnega blaga, večinoma svinlenih nogavic, v dobi 2 let, za približno 300.000 pengőv. Tihtapci so imeli v dobi svojega delovanja dve smrtni žrtvi. En tihtapec je bil ustreljen od obmejne straže, drugi pa je, ko se je vozil na parniku v Budimpešto, skočil v vodo ter je utonil.

Intrige madžarskih iredentistov

Praga, 11. avgusta. AA. »Venkov« opozarja na stremeljenje madžarske vlade, ki hoče v propagandne svrhe uporabiti 900-letnico smrti Sv. Mirka. Zato so Madžari prenesli datum te smrti iz leta 1931 na 1930. Z versko pretezo so na to svečanost povabili tudi Slovaki, ki pa so pod vplivom škofov organizirali jubilejno svečano društvo Sv. Adalberta. To dokazuje, da se niso dali premočiti zvijačam madžarskega iredentizma.

Rumunsko-francoska trgovinska pogajanja

Bukarešta, 11. avgusta. AA. Včeraj je gospodarska delegacija skupno z ministri Mihalakom, Madgearom, Manulescom in Lusbasianom proučila poročilo komisije, ki se pogaja o trgovinski konvenciji s Francijo. Delegacija je določila še poslednje instrukcije za ta pogajanja in za morebitni podpis konvencije, ki jo v imenu rumunske vlade podpisuje rumunski poslanik v Parizu Cezi-anu. Obenem je sklenila, da zastopa na bližnji konferenci v Varšavi rumunsko vlado minister za trgovino Madgearu.

Ali ste že »naročnik edine slovenske ilustrovane tedenske revije« Življenje in svet«?

Grozote meščanske vojne na Kitajskem

Peking, 11. avgusta. Meščanska vojna v zapadni Kitajski se nadaljuje z vsemi grozotami. Po uradnih poročilih pekinške vlade so komunisti v dveh dneh pomorili v Čangsi 6000 kitajskih trgovcev. Za dva angleška misijonarja, ki so ju ujeli, zahtevajo 60.000 dolarjev odkupnine.

Ponovni potresni sunki v Italiji

Rim, 11. avgusta. Iz Ascoli Piceno poročajo, da so občutili v tamošnji okolici včeraj in danes ponovne potresne sunke. Potres sam sicer ni povzročil večje škode, pač pa je izzval med prebivalstvom paničen strah. Vse je zapustilo domove in zbežalo na prosto. Vso noč so ljudje prebili na prostem. Oblasti so ukrenile vse, da bi pomirile vznemirjeno prebivalstvo, toda niso imele veliko sreče. Le nekaj rodbin se je vrnilo v svoje domačije, vsi drugi pa v strahu pred katastrofo čakajo na prostem.

Vročina ostane v Ameriki

London, 11. avgusta. Depresija nad Atlantikom še vedno preprečuje, da ne bi vročinski val došel tudi v Evropo.

Protiitalijanske demonstracije v Lionu

Pariz, 11. avgusta. Na dirkališču v Lionu je prišlo včeraj do burnih demonstracij proti Italiji. Napovedana je bila dirka med dvema francoskima in dvema italijanskima dirkačema. Tik pred početkom dirke pa je bilo objavljeno, da Italijana nista prišla. Občinstvo je bilo zaradi tega tako ogorčeno, da je vdrlo na dirkališče in priredilo burne demonstracije proti Italiji. Nastopiti je morala policija, ki je z največjim naporom vzpostavila red in izpraznila dirkališče.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.705, Berlin 13.445 do 13.475 (13.46), Brusel 7.8839, Budimpešta 9.8861, Curih 1095.9, Dunaj 796.44, London 274.40, Newyork 56.22, Pariz 221.66, Praga 167.07, Trst 294— 296 (295).

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.1275, Pariz 20.225, London 25.03875, Newyork 514, Brusel 71.94, Milan 26.935, Madrid 57.20, Amsterdam 207.175, Berlin 122.80, Dunaj 72.67, Sofija 3.725, Praga 15.245, Varšava 57.75, Budimpešta 90.21, Bukarešta 3.065.

Avgustus Muir:

70

Krog zločinov

Roman

— Saj sem vam dejal, da se bojte trgovine s starinsko robo. Zdaj veste, zakaj. To, kar ste pravkar videli, smo mi slutili že več dni.

Georgova roka je zadrhtela, ko je dvignil žgavalico k cigareti.

— Zakaj mi pa tega že prej niste povedali?

— Dragi moj, mar mislite, da bi vas bil vzel s seboj na streho, da vam ne zaupam? Stojte! Kaj je pa to? Če se ne motim, se je Shand vrnil. Ugasnite luč.

George je slišal, kako je stopil k oknu, kjer se je začelo šepetanje.

— Dobro, — je dejal Eastwood in se obrnil od okna. — Pravkar sem zvedel, da me čaka na koncu ulice nekdo iz Scotland Yarde. Ali me hočete spremljati? Morda mi bo vaša pomoč še potrebna.

George se je brž oprjel tega vabila. Obul je čevlje in oblekel suknjič, potem je pa hitel za Eastwoodom iz petega nadstropja na pust, slabo razsvetljen trg sredi sv. Petra nasipa. Eastwood se je naglo ozrl na vse strani in odvedel Georga pod oboki dolge, temne zakotne ulice, vodeče na glavno cesto. Na koncu ulice se je pojavila visoka, plečata postava.

— Pozdravljeni, Jackson, — je dejal Eastwood. — Oprostite za trenutek, Bentley. — Stopil je v stran in poslušal, kaj mu je pravil mož s policije.

— Tja ste namenjeni? — je vprašal Eastwood, ko je plečati mož končal. — Da, z vami pojdem. — Da, z vami pojdem. Tole je moj prijatelj Bentley — inspektor Jackson. Saj sem vam že pravil o Bentleyju — do zadnjega je bil asistent pri Caspianu. Koristil mi je zelo mnogo, odkar mi je bila poverjena ta naloga. Ga vzameva s seboj?

Inspektorja Jacksona je čakal na vogalu avtomobil in vsi trije so se odpeljali po pustih ulicah.

— Dejal sem, da je v afero zapletena dama, — je pripomnil Eastwood. — Zdaj pa vse kaže, da sta zapleteni kar dve. Če je bila kdaj na svetu hudobna žena, je to Julia Farrova.

Georgu je bilo to ime tuje. Vprašal je, kdo je to.

— Ima moderno igralnico v Arnesby Court Mansions. Pri nji je bila pravkar hišna preiskava. Je pa še nekaj. Nedavno sem govoril z njo, name je napravila dober vtis. Bodisi da je dobila ponarejene bankovce od svojih gostov, ali pa ji je sama razpečavala. Morda bomo zdaj to zvedeli. Jackson pravi, da se je zgodilo v njenem stanovanju nekaj sumljivega.

Govorila sta še o drugih rečeh, ki so bile Georgeu španska vas. Slednjič se je avtomobil ustavil pred Arnsby Court Mansions.

Polijski komisar je čakal s stražnikom pri vratih. Eastwood je nekaj ca-

sa govoril z njima, potem se je po obrnil h Georgu.

— Bolje bo, da počakate tu. V stanovanju Julije Farrove se je nekaj zgodilo.

Hitel je s komisarjem in stražnikom po stopnicah in se ustavil pred Julijinim stanovanjem.

— Pravite, da so tam streljali, gospod komisar? Najbrž so se pripravili.

— Ne, gospod. Zdi se predobro aranžirano, da bi bil navaden prepri. Izračunano je bilo na minuto, ko je sluga pri dvigalu ob tri četrti na eno končal svojo nočno službo. Dva neznanca sta izstopila iz avtomobila in mu velela, naj pusti večna vrata odprta, češ, da se hočeta nekaj pomeniti s prijateljem in da se takoj vrne. Dejala sta, da zapreta vrata za seboj, ko odideta. K sreči se je sluga zamudil z zavijanjem nečesa in je slišal strel. V naslednjem hipu je zagledal oba neznanca, kako hitita po stopnicah nazaj. Skočila sta v avtomobil in čez pol minute sta izginila za vogalom.

— Ali so bila vrata Julijinega stanovanja odprta, ko je prihitel sluga gori?

— Da, gospod. Slišal jo je hoditi po sobi. Poklical jo je in vprašal, če se je kaj zgodilo. Pa je odgovorila, da ne. Vendar se mu je pa zdelo sumljivo in telefoniral je policijskemu komisariatu. Ko sem prišel tja, Julije Farrove ni bilo doma.

Eastwood je hitel v prvo nadstropje in komisar mu je s stražnikom sledil. Luč v predsobi je gorela in vrata v sobo so bila odprta.

— Ste že preiskali stanovanje?

— Da, gospod. Ničesar nisem našel. Ničesar, razen tega moža.

— Kje je?

Komisar je pokazal na odprta vrata. Ostanki jedi s steklenico vina in kozarci so stali na koncu dolge mize. Na drugem koncu je sedel mož, nagnjen naprej, tako, da je imel glavo naslonjeno na mizo. Za ušesom je imel rano, katere se je držala strnjena kri.

— Mrtev je, — je dejal komisar.

Jackson, plečati inspektor, je stopil naprej, dvignil je mrličovo glavo in pogledal v obraz, iz katerega smrt še ni bila izbrisala gub napetosti.

— Piše se Hallam, — je dejal Jackson. — To je mož, katerega sem iskal. Rahlo je položil mrličovo glavo nazaj na mizo.

— Je pač našel, kar je iskal.

Eastwood je pokazal na emailirano kovinasto skrinjico na mizi.

— Kaj je to? — je vprašal.

Skrinjica je bila odprta in prazna. Ob strani je bil pritrtjen pečat z rdečo zvezdo znanega safe-depozita. Eastwood se je pripognil in pobral košček papirja. Bil je že zelo star in podoben koščku kuverte. Eastwood ga je od vseh strani ogledoval. Držal ga je proti luči in kmalu je opazil na njem sledove obledele, komaj čitljive pisave. Rabil je dobro minuto, da je prečital, kaj je bilo napisano.

— Listine, nanašajoče se na Marketo Langtonovo, — je čital na glas. Potem je tiho zašepetal. — Langtonova! To je dražestna prijateljica Georga Bentleyja. To je — vražja strela, to je vredno proučiti. Toda kje so listine? Kaj jih je odnesla Julia Farrova s seboj?

Tajna carja Aleksandra I.

Knez Barjatinski je prepričan, da sta bila car Aleksander I. in puščavnik Fedor Kuzmič istovetna

Knez Vladimir Barjatinski, katerega oče je bil ruski carski krilni pobočnik, sam je pa častni član londonske Royal Society, skuša v svoji knjigi »Tajna Aleksandra I.« dokazati ali vsaj prepričati ljudi, da je ruski car Aleksander I. umrl šele čez 39 let od 19. novembra 1825, kateri datum navajajo zgodovinarji za dan njegove smrti. Učeni pisatelj brani tu vero ruskega ljudstva, da se je car odrekel brezskrbnemu življenju in blodi kot menih Fedor Kuzmič po svoji ogromni državi. V Rusiji so pa še zdaj ljudje, ki verujejo, da car Aleksander I. še živi, čeprav je minilo od njegove smrti že 105 let. Knez Barjatinski utemeljuje svoje trditve s protislavlji v poročilih o Aleksandrovi smrti in skuša tudi psihološko pojasniti, da je bil car do grla sit svojih vladarskih poslov in dvornega življenja.

Sklenil sem odpovedati se prestolu, — je dejal car nekdo velikemu knezu Aleksandru. — Evropa potrebuje mlade vladarje s krepko voljo. Jaz nisem več, kar sem bil in moja dolžnost bo umakniti se krepkejšim možem. Jeseni l. 1825. je zahtevalo zdravstveno stanje carice Marije Feodorovne potovanje carske dvojice v južno rusko letovišče Taganrog. Carica si je kmalu opomogla, Aleksander I. je pa vsaj za svet podlegel tifuzu ali malariji. Knez Barjatinski navaja v poročilih o dozdnevni carjevi smrti mnogo protislavlji in netočnosti. Znaki carjeve bolezni se glasom poročil ne ujema niti s tifuzom, niti z malarijo. Carja je lečilo več zdravnikov in eden ni hotel podpisati mrtvaškega lista. Osem dni po dozdnevni carjevi smrti je Marija Feodorovna naenkrat nehala pisati svoj dnevnik, katerega je pisala tudi, ko je bila bolna. Ljudje iz carjeve okolice namigavajo v svojih pismih iz Taganroga na nekatere zagonetne okolnosti.

Knez Barjatinski meni, da je car porabil svoje bivanje v Taganrogu, da izginje s prestola neopazeno, kajti v Petrogradu bi tega ne bil mogel storiti. Ruski prestol bi bil lahko prepustil močnejšemu tudi z običajno abdikacijo. Car se pa ni hotel odpovedati prestolu javno, ker bi nastale v državi zmede. Sicer bi bila pa abdikacija manj dramatična, nego nenaden carjev odhod. Aleksander I. je bil pa navdušen za dramatični efekt, katerega je znal z veliko igralsko nadarjenostjo tudi izrabiti. Knez Barjatinski je mnenja, da je bila najožja carjeva okolica — carica, osebni zdravnik in komornik — poučena o carjevih naklepih. Gotovo pa je, da ni nihče tega izdal, vsaj javno ne. Pisma carice — matere, velike vojvodinje badenske, namigujejo na zagoneten dogodek, katerega je doživela v onih jesenskih dneh.

Knez Barjatinski meni, da je bilo truplo vojaka semenovskega polka, ki je umrl v Taganrogu 18. novembra 1825, torej dan pred dozdnevno carjevo smrtjo, in ki je bil Aleksandru podoben, položeno v krsto in prepeljano v Petrograd. Proti običaju carjevo truplo ni bilo javno položeno na mrtvaški oder in redki uradniki, katerim je bilo dovoljeno po-

kropiti carja, so bili presenečeni, ko so videli, kako so se poteze carjevega obraza izpremenile. 11 let po pogrebu, — pripoveduje knez Barjatinski, — je stal Fedor Kuzmič pred kovačnico male vasi Krasnofinska, kjer je hotel dati podkovačnem konja. Podoben je bil klatežu, v nemem se je pa vendarle razlikoval od prostega človeka, namreč v očitnih znakih prestiža in dostojanstva. Baš zato so ga aretirali in izročili orožnikom. Spoštljivo so ga spraševali, kdo je in kaj počenja. Odgovarjal je, da je postopač, ki sploh nima stalnega bivališča, ne poklica. Orožniki mu niso verjeli in zato so ga zaprli. Obsojen je bil na 20 udarcev z nagačko in na izgon v Sibirijo.

Car Aleksander I. je sam ravnal tako s sumljivimi podložniki. Vest o aretaciji sumljivega tujca je prišla v Petrograd in takoj je bil poslan tajni sel, ki naj bi zadevo pojasnil in uredil. Izgnancu Kuzmiču so bile dovoljene posebne ugodnosti. Irkutski škof ga je spoštljivo sprejel in se mu globoko poklonil. Vojaki, ki so kdaj služili pod njim in nekaj drugih ljudi, je spoznalo v njem carja Aleksandra, in nekateri so baže omedleli od strahu, misleč, da vidijo človeka, ki je vstal od mrtvih. Pozneje so posečali sli carskega dvora zagonetnega puščavnika in se dolgo razgovarjali z njim. Tudi priprosto ljudstvo je začelo trumoma zahajati k njemu in ker ni hotel, da bi se o njem govorilo, se je selil iz kraja v kraj. Puščavnik se je sčasoma postaral in večkrat je sam govoril o tem, kako je nekdo dobro živel. Seveda pa ni hotel točno povedati, kje in kako je živel.

Trgovca Simeon Hromov iz Tomska je bil tako navdušen za puščavnika, da mu je dal blizu mesta zgraditi kočjo, v kateri je prebival starih do smrti. Pozneje je Hromov pripovedoval, da si je nekdo v starčevi odsotnosti ogledal kočjo in našel v nji krasno pergamentno listino: dokaz o poroki carja Aleksandra I. z Marijo Feodorovno. Tedaj je začel trgovec širiti slavo o puščavniku in ljudstvo je začelo trumoma hoditi k njemu. Fedor Kuzmič je umrl 20. februarja 1864 v tej kočji, v kateri je preživel svojega dozdnevega brata Nikolaja I., dve veliki poljski vojni za svobodo, krimsko vojno in osvobođenje tlačanov pod Aleksandrom II. Na smrtni postelji je baže odkrito priznal, da je bil car Aleksander I. Na njegovem grobu so sezidali kapelico, ki je postala božja pot.

Knez Barjatinski trdi, da je imel puščavnik Kuzmič nekatere enake telesne lastnosti, kakor car Aleksander I. Oba sta bila na eno uho gluha, oba sta se rada obračala s hrbtom proti svetlobi, oba sta imela enako stajo. Kaj je napotilo Aleksandra I., da je postal puščavnik? Bil je izredno nadarjen mož. Zavedal se je dobro, da je rojen kot absolutni vladar napoli azijske države, v sruju je bil pa zapadni Evropeec. Hotel je biti usmiljen, pa je moral biti krut, rad bi bil napreden, pa je moral služiti nazadnjaštvu. Ni torej moral biti niti igralec, za katerega ga je smatral Napoleon, niti no-

rec po Metternichovem mnenju, temveč velik mož z nepremagljivim slavoohlepljem in vročo željo, ki se mu pa kot carju ni mogla izpolniti. Knezu Barjatinskemu zadostuje to za dokaz, da sta bila Aleksander in Fedor Kuzmič istovetna.

Najmanjša železnica

Na angleški obali Rokavskega preliva, in sicer med krajema Hythe in Dungeness so zgradili kuriozno železnico. Vse naprave so v miniaturnem merilu. Železniški nasip, kolodvorska poslopja, mostovi, vagončki in lokomotive, napravijo vtis igračke ali pa zabavne razstavne železnice, kakršno smo videli na letošnjem ljubljanskem velesejmu.

Ta velika železnica, ki se imenuje najmanjša železnica sveta, je pa po svojem ustroju in upravi resnično javno prometno podjetje. Pokrajina med Hythe in New Romney doslej ni imela rednega prometnega sredstva. Mala železnica pomeni na eni strani dobro zvezo z glavno progo južne železnice, na drugi je pa privabila s svojim kurioznim obsegom mnogo tujcev. Ta železnica je menda tudi najožja na svetu, kajti razdalja med tračnicami znaša samo 38 cm. Proga je dvo-trina in meri 28 angleških milj. V prometu je 125 osebnih vagonov za promet čez poletje in 8 Pullmanovih vagonov. Tovornih vagonov ima železnica 41, lokomotiv pa 8. Vse lokomotive so točni modeli velikih lokomotiv za ekspresne vlake. Če je v vlaku 300 potnikov, vozi lokomotiva s hitrostjo 30 milj na uro. Vsi vagoni imajo avtomatične zavore. Proga te železnice ima 8 postaj in postajališč, vsak dan vozi v obeh smereh 8 vlakov.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

V TRAFIKI

— Milostiva, vaš mož zadnje čase ne kupuje cigar. Kaj se je zgodilo?

— Odvadel se je kaditi.

— Za to je potrebna krepka volja.

— To imam jaz.

TEŽAK RAČUN

— Mihec, koliko si star?

— Ne vem. Mamica pravi, da je bila stara 29 let, ko sem se rodil, zdaj pa trdi, da je stara 28.

OSTALO MU JE

— Sinko, večerj sem ti prinesel poln žep bonbonov. Ali ti je kaj ostalo?

— Da, papa, zobobol.

VZROK POTRESA

— Pravijo, da ima zadnji potres v Italiji na vesti Mussolini.

— Kako to?

— Ker se pred njim vse trese.

Izžrebane številke

II. razreda 20. kola

dne 7. avgusta.

Din 900. — št. 36.660.

Din 300. — št. 1.867, 1.897, 8.016, 8.054, 9.714, 9.748, 13.857, 13.861, 17.950, 17.968, 19.130, 19.135, 19.170, 27.701, 27.757, 29.237, 35.358, 36.617, 36.625, 36.633, 36.635, 38.142, 38.156, 38.173, 38.176, 39.546, 39.548, 44.102, 46.661, 46.668, 46.688, 47.485, 48.354, 49.482, 57.332, 57.374, 57.385, 58.858, 59.507, 59.525, 59.567, 59.572, 68.708, 69.106, 69.116, 69.169, 69.194, 69.438, 73.776, 73.794, 73.956, 75.178, 76.615, 76.661, 76.682, 77.346, 78.087, 81.278, 82.456, 86.916, 86.929, 86.984, 87.236, 87.257, 87.261, 87.285, 87.288, 87.881, 89.144, 89.174, 89.176, 96.604, 96.641, 98.194, 98.917.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla ceno oddaja Fran Šustar. Dolenjska cesta, telefon 2424. 60/T

Čolni

na Ljubljani se izposojujejo za transformatorjem v Trnovskem pristanu. 2177

Prostovoljna javna dražba

v Frankopanski ulici 23, II. nadstropje, levo, se vrši v torek dne 12. avgusta ob 9. dopoldne. — Prodalo se bo pohištvo: hrastova spalnica, kompletna z modroci, divan, dalje salonska oprava, slike itd. Interesentje se vlijudno vabijo. 2196

Točilnico in mlekarno

oddam vsled bolezni. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 2197

Zdravniška knjiga

»Die Aertzin in Hantse« z ilustracijo I. in II. del še popolnoma nove, v nemškem jeziku na prodaj za ceno Din 450.— Vprašati: Domobranska cesta št. 7, I. nadstr., desno. 2198

Stanovanje

lepo, 3 sob, kuhinje in pritliklin, v novi visokopritliklin hiši pri kolodvoru oddam za 500 Din mesečno. Vrt, vodovod in elektrika. Petrič, Brezovica pri Ljubljani. 2199

Pomočnika

slastičarskega, izurjenega, samostojnega, mladega, za mesečno plačo Din 250.— sprejme L. Rajster, Delnice. 2200

Izdelujejo se najnovejši angleški modeli

OTROŠKIH VOZIKOV

od priprostega do najfinjšega tipa. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

Tribuna F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovaška cesta 4.

Klišee

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Južografika

Sv. Petra nasip
št. 23
Telefon 2495